

YEREL HALKIN İNANÇ TURİZMİ ALGISI: GİRESUN İLİ ÖRNEĞİ

Local People's Perceptions of Faith Tourism: The Case of Giresun Province

(Makale Geliş Tarihi: 08.08.2019 / Kabul Tarihi: 19.09.2019)

Ahmet ÇAVUŞ*

Semih ZERE**

Öz

Bu araştırmada amaç Giresun ilinde yaşayan yerel halkın inanç turizmine, turiste ve Giresun'un inanç turizmi değerlerine yönelik düşüncelerini öğrenmek ve katılımcıların demografik özellikleri ile inanç turizmine bakışları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını saptamaktır. Bunun için Giresun'da yaşayan 453.912 kişiden 500'üne kolayda örnekleme yöntemiyle anket uygulanmıştır. Elde edilen verilerin frekans analizi, T-testi ve Varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Yapılan analizlerden Giresun ilinde yaşayan yerel halkın inanç turizmine yönelik düşünceleriyle katılımcıların demografik özellikleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Giresun halkının turistlere olumlu baktığı, ildeki inanç turizmi değerlerinin ziyaret edilebilecek düzeyde olduğunu düşündüğü, inanç turizminin ilin turizminin gelişmesine olumlu katkı sağlayacağına inandığı sonucuna ulaşılmıştır.

* Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm Rehberliği Bölümü; Assoc. Prof. Dr. Atatürk University, Faculty of Tourism, Department of Tourism Guidance, ahmetcavus@atauni.edu.tr, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7359-1273>

** Semih ZERE, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Bölümü, Yüksek Lisans Öğrencisi; Graduate Student, University of Atatürk, Institute of Social Sciences, Department of Tourism and Hotel Management, semih2886@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2922-1056>

Anahtar Kelimeler: İnanç Turizmi, Giresun, Yerel Halkın İnanç Turizm Algısı.

Abstract

The aim of this study is to find out the opinions of the local people living in Giresun province about faith tourism, tourists, and Giresun belief values and to determine whether there are significant differences in these opinions in terms of the demographic characteristics of the participants and their views of belief faith tourism. For this purpose, 500 people selected through easily sampling method out of the total population of 453,912 living in Giresun were surveyed. The data were subjected to frequency analysis, T-test and variance analysis (ANOVA). Structured analyses revealed that there are significant differences between the expressions of opinions of the local people living in the province of Giresun about faith tourism according to their demographic characteristics. The people of Giresun are aware of faith tourism and believe that the faith tourism values in Giresun are worth visiting and that faith tourism will contribute to the development of tourism in the province.

Key Words: Faith Tourism, Giresun, Local People's Perceptions of Faith Tourism

1. Giriş

İnanç turizmi, insanların ikamet ettikleri yerin dışında, inançları gereği ibadetlerini yerine getirmek ya da ziyaret etmek için kutsal mekânların olduğu yerlerde en az bir gece konaklamadan oluşan kalıcı olmayan seyahatlerin meydana getirdiği ekonomik ve sosyal ilişkiler bütünüdür (Usta, 2005: s. 1).

İnanç turizmi, “*dinlerce kutsal sayılan yerleri ziyaret etmek, dinsel toplantı ve törenlere katılmak veya bunları izlemek, hac gibi dinsel görevleri yerine getirmek, kutsal ve ünlü mabetleri görmek amacıyla yapılan ve zaman zaman çok önemli boyutlara ulaşan seyahatlerin ve konaklamaların oluşturduğu turizm olayıdır*” (Usta, 2001: s. 41).

Geçmişten günümüze kadar kutsal mekânlara gerçekleştirilen yolculuklar seyahat hareketinin başlangıcı olan unsurlar arasındadır. Dini yapılar, festivaller, dini tören ve ritüeller gibi dini etkenler insanların seyahat nedenlerini yönlendiren turistik bir hareket olarak görülmektedir (Henderson, 2003: s. 447). Din, geçmişten bu yana insanların her zaman yolculuk etmesine neden olmuş, her yıl milyonlarca insan, dünyanın dört bir yanındaki hem eski hem de modern değer taşıyan dini mekân ve yerlere ziyaret gerçekleştirmektedir. Son yıllarda uluslararası anlamda önemli ölçüde büyüyen turizm sektörünün bir bölümünü oluşturan inanç turizmi, dini ya da ruhsal anlamda motive olmak, farklı dinleri tanımak vb. farklı amaçlarla seyahatler ile yaygın ve popüler hale gelmiştir (Olsen ve Timothy, 2006: s. 1).

“İnanç turizminin kapsamı çok geniştir. İnançın ilk yapısal izleri mezar stellerinden (dikilitaş) başlayarak, kaya resimleri, kült yapıları daha sonra tapınak, kilise, camiye dönüşmüştür. Dini yapılar (tapınak, sinagog, kilise, manastır, cami, gibi ibadet yerleri), dini mekânlar (hac mekânı, kutsal topraklar olarak kabul edilen yerler, dini kişiliklerin doğduğu, yaşadığı veya vefat ettiği yerler, izledikleri yollar), kutsal eşyalar (dini kişiliklere veya dinlere ait), dini festivaller, dini karakterli kutlama ve ayinler için inanç turizminin ilgi alanı içine girmektedir” (Doğaner, 2013: s. 292). Bu kutsal mekânlar ve eşyalar, turizm destinasyonlarında rekabet gücünü ortaya koyarak önemli bir turizm cazibe merkezi yapmaktadır (Hughes, Bond ve Ballantyne, 2013: s. 210).

İnsanlar tarafından en iyi bilinen dini ve kültürel olaylardan biri olan hac Budizm, Hinduizm, İslam, Yahudilik ve Hristiyanlık gibi dinlerin başlıca ibadet şekillerindedir. Günümüzde hac, ibadet amaçlı yapıldığı gibi günümüzde turistik bir yolculuk olarak da yapılmaktadır. Bu durum dünya çapında gittikçe artmaktadır (Kreiner, 2010: s. 440).

Dünya genelinde; Hindistan’da Brahmanizm’in merkezi Benares, yine Hindistan’da Ganj nehri ve yakınında kurulan Varanasi şehri, İslamiyet’in merkezi Mekke ve Medine, Hristiyanların kutsal saydığı Vatikan, Roma, Beytülhamim ve Efes, Musevilik inancında kutsal sayılan Kudüs gibi kutsal mekânlar, kendi dinlerinin emirlerini yerine getirmek için bu mekânlara gelenler ve kendi inancının dışındaki farklı kutsal yerleri görmek isteyenler dünyada büyük bir turizm hareketliliğine neden olmaktadır (Eralp, 1983: s. 81; Sargın, 2006: s. 3).

İnanç turizmi motivasyonu ile seyahat eden ziyaretçiler gidilen yerleri sosyo-ekonomik ve kültürel yönden etkilemektedir. Kutsal yerlere gelenler yaptıkları harcamalarla yöreye ekonomik bir kaynak oluşturmakta, istihdama katkı sunmaktadır. Kutsal yerlerde harcama yapanlar her zaman turistik işletmeleri cezbetmektedir. Aynı zamanda inanç turizmi, farklı kültürlerden kutsal mekânlara gelen insanlar o yörenin sosyo-kültürel açıdan gelişmesine ve farklı kültürlerle tanışılmasına olanak sunmaktadır (Akat, 2000’den aktaran: Avcı, 2011: s. 28).

Dünya Turizm Örgütüne (2016) göre her yıl 600 milyon turist ulusal ve uluslararası alandaki inanç turizmi değerlerini ziyaret etmektedir. Önemli bir turizm destinasyonu olan inanç turizmi uluslararası turizm ve ekonomik büyümeyi yönlendirmekle kalmaz, aynı zamanda turistler ve yerel halk için önemli buluşma alanları oluşturmaktadır. Aynı zamanda farklı kültürler, inançlar arasında karşılıklı hoşgörü ve saygılı olunmasında önemli katkılar sağlamaktadır.

Anadolu, geçmişte Hititlerin ana tanrıçası Kibele’nin çok tanrılı kültüründen monoteist dönemin peygamberi olan Hz. Adem’den günümüze kadar gelen zengin bir inanç potansiyeline sahiptir. Musevi inançların sergilendiği sinagoglar, Hristiyanların dini mekânı olan kiliseler, aynı inançların sergilendiği Ekümenlik toplantı-

larının gerçekleştiği, Hristiyan Azizlerine ev sahipliği yapan ve Müslümanlara ait birçok dini mekânı ve olayları barındıran Anadolu zengin bir kültürel mirasa sahiptir (Yenişınar, 2002: s. 73). Ayrıca Türkiye’de dinsel değerlerin çeşitlilik arz etmesinin en önemli nedeni, üç büyük semavi dinlerin Anadolu toprakları üzerinde tarihin çeşitli dönemlerinde yaşanmasıdır (Aksoy, 1998: s. 16).

Hıristiyanlığın ilk dönemlerinde zulme uğrayan Havariler, buldukları ülkelerde ağır baskı altında kalan Museviler, yok olma endişesinden dolayı Anadolu’ya sığınmışlar ve kendi inanışlarını da buralara getirmişlerdir. İlk çağlarda oluşan medeniyetlerin oluşturdukları dinlere ait eserler ve yapıtlar, Türklerin Şamanizm’e, Gök Tanrı inancına ve daha sonra İslamiyet’e geçerek Anadolu topraklarında inandıkları bu dinlere ait yapıtlar inşa etmişlerdir. Bunun yanı sıra Sinagog ve Kiliseler de yer almaktadır. Geçmişten günümüze birçok dine ev sahipliği yapan Türkiye sahip olduğu farklı dinlerin eserlerinden dolayı dünya genelinde diğer ülkelere göre avantajlı konumdadır (Çontu, 2006: s. 17). Ayrıca, Türkiye geçmişten bugüne İslamiyet’e ev sahipliği yapmasından dolayı birçok peygamberlerin, evliyaların, erenlerin ve Allah dostlarının yaşadığı bir ülke olmuştur. İslamiyet’i yaymak için Anadolu’nun dört bir yanını dolaşan evliyalara, erenlere ait türbeler günümüzde pek çok kişi tarafından ziyaret edilmektedir. Örneğin, İstanbul’daki Eyüp Sultan Hazretlerinin Türbesi, Bursa’daki Emir Sultan Türbesi ve Padişah Türbeleri, Konya’daki Mevlâna Hazretlerinin Türbesi, Erzurum’daki Abdurrahman Gazi Türbesi gibi birçok türbe, ülkemiz insanları tarafından sıklıkla ziyaret edilen yerlerdendir (Bekdemir ve Sezer, 2013: s. 269-270).

Ülkemizin dört bir yanında var olan dinsel değerler yurt içinde ve yurt dışında insanların dikkatini çekmektedir. Bu turistik çekicilikler alternatif turizm türlerinden biri olan inanç turizmi açısından önem arz etmektedir. Günümüzde hem ibadet hem de farklı dinlerin kültürünü görmek ve öğrenmek amacıyla farklı bölgelerdeki dini değerlere sahip alanları gezmek isteyen insan sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Bu hareketlilik inanç turizminin de önemini arttırmaktadır. Bu sayede inanç turizmi, ülkemizde turizm hareketliliğinin 12 aya ve yurt geneline yayılmasında büyük bir katkı sağlamaktadır.

Giresun’a, Trabzon Pontus Rum Devleti’nin egemenliğinde olduğu zamanlarda Hristiyanlık dinine ait birçok kilise, manastır ve dini mekân; 1461 yılından itibaren Osmanlı İmparatorluğu yönetiminin altına girmesinden sonra camiler, tekeler, medreseler, zaviyeler ve türbeler gibi dini içerikli mabetler yapılmıştır. Bundan dolayı Giresun ilinin inanç turizmi açısından turistik çekicilik arz edebileceği düşünülmektedir.

Araştırmanın amacı Giresun ilinde yaşayan yerel halkın inanç değerlerine ve inanç turizmine bakışını tespit etmektir. Bunun için Giresun ilinde yerel halk ile anket yapılmış olup, anket sonuçları analiz edilerek bulgular ortaya konulmuş ve sonuç kısmında değerlendirilmiştir.

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Amacı

İller düzeyinde turizmin gelişmesi sadece sahip olduğu turistik çekiciliklere bağlı değildir. İlde yaşayan insanların turizme yönelik duygu, düşünce ve davranışlarına göre olumlu ya da olumsuz gelişme gösterebilmektedir. Yerel halkın turizm sektörüne, turizmde değer niteliği taşıyabilecek kaynaklara ve yerli-yabancı turistlere karşı tutum ve davranışlarının olumlu olması turizmin gelişmesini kolaylaştıracak, tam tersi turizmin gelişmesine engel olacağı gibi turistik değer taşıyan kaynaklarında tahrip olmasına belki de yok olmasına da neden olacaktır (Şahiner, 2012: s. 50; Göktaş, 2016: s. 104; Kuyucu, 2017: s. 71).

Araştırmanın amacı Giresun ilinde yaşayan yerel halkın inanç turizmine, turiste ve Giresun'un inanç turizmi değerlerine yönelik düşüncelerini, öğrenmektir. Katılımcıların, demografik özellikleri ile inanç turizmine bakışları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını varsayımlar (hipotezler) üzerinden değerlendirmek; beklentilerini ölçmek te diğer amaçlardandır. Araştırmanın varsayımları (hipotezleri) şunlardır:

H1: Giresun ilinde yaşayan yerel halkın inanç turizmine yönelik düşünceleri, katılımcıların cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H2: Giresun ilinde yaşayan yerel halkın inanç turizmine yönelik düşünceleri, katılımcıların medeni durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H3: Giresun ilinde yaşayan yerel halkın inanç turizmine yönelik düşünceleri, katılımcıların eğitim durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H4: Giresun ilinde yaşayan yerel halkın inanç turizmine yönelik düşünceleri, katılımcıların mesleklerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H5: Giresun ilinde yaşayan yerel halkın inanç turizmine yönelik düşünceleri, katılımcıların gelir durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H6: Giresun ilinde yaşayan yerel halkın inanç turizmine yönelik düşünceleri, katılımcıların yaşlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H7: Giresun ilinde yaşayan yerel halkın inanç turizmine yönelik düşünceleri, katılımcıların Giresun ilinde ikamet sürelerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

2.2. Evren ve Örneklem

Evren; araştırma kapsamında yer alan ortak özelliklere sahip olan anakütle, yığın, toplam (Ural ve Kılıç, 2018: s. 29) veya sonuçların genellenmek istendiği birimler bütünüdür (Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2014: s. 69). Araştırmanın evrenini Gi-

resun ilinde yaşayan yerel halk oluşturmaktadır. Örneklem ise araştırma evreni (yığından) içerisinden amaca uygun belirli kurallarla seçilen ve evreni (yığımı) temsil etme yeteneğine sahip olan birimler veya elemanlar kümesi olacak şekilde tanımlanabilmektedir (Çil, 2013: s. 191; Ural ve Kılıç, 2018: s. 31). TÜİK 2018 verilerine göre Giresun ilinin genel toplam nüfusu 453.912'dir (TÜİK, 2018). Bu veriler ışığında "Yerel Halkın İnanç Turizmine Bakış Açısı: Giresun İli Örneği" araştırma-mamız için 500 kişiye anket uygulaması yapılmıştır. Katılımcılara uygulanan 500 anketten 44 anketin eksik ve hatalı doldurulduğu tespit edilmiş olup, geriye kalan 456 anket istatistiksel analiz için uygun görülmüştür. Elde edilen veriler SPSS 22.0 programında değerlendirilmiştir.

2.3. Veri Toplama Tekniği ve Analizi

Araştırmanın amacı olan yerel halkın inanç turizmine ilişkin bakış açılarını tespit etmek için basit tesadüfi örnekleme yöntemi (Ural ve Kılıç, 2018: s. 33) seçilerek yüz yüze görüşülüp anket uygulaması yapılarak, veriler elde edilmiştir. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı'nda Sezer KUYUCU'nun yüksek lisans tezi olan "Kültür Turizmi Kapsamında İnanç Turizminin Yerel Halk Tarafından Algılanması: Bilecik Örneği" adlı çalış-masında kullanılan anket formundan bölüm 2'deki soru 2 ölçeğinde yer alan ifadelerden yararlanılmıştır.

Anket formunun birinci bölümünde 8 adet demografik soru vardır. İkinci bölümde ise Giresun'da yaşayan insanların inanç turizmine yönelik bakış açılarının ölçülmesine yönelik 17 ifade yer almaktadır.

Güvenilirlik, ölçekte yer alan soruların tutarlı bir şekilde cevaplandırılması şeklinde tanımlanabilmektedir (Peter, 1979: s. 6). Güvenirlik analizi anket ölçeği ile örneklem üzerinden elde edilen verilerin kendi aralarında tutarlı olup olmadığını test etmek için yapılmaktadır (Ural ve Kılıç, 2018: s. 268).

Cronbach's Alfa değeri;

- $0 \leq \alpha < 0,40$ ise ölçek güvenilir değildir.
- $0,40 \leq \alpha < 0,60$ ise ölçeğin güvenilirliği düşüktür.
- $0,60 \leq \alpha < 0,80$ ise ölçek oldukça güvenilirdir.
- $0,80 \leq \alpha \leq 1$ ise ölçek yüksek derecede güvenilirdir (Lorcu, 2015: s. 207-208).

Anket ölçeğinde yer alan soruların güvenilirlik değeri $\alpha = 0,787$ olarak hesaplanmıştır ve analiz sonucu güvenilirdir (Tablo 1).

Tablo 1: Yerel Halka Yöneltilen Anket Sorularının Güvenilirlik Analizi

Ölçek	Ölçek	Cronbach Alfa Kat Sayısı
-------	-------	--------------------------

	Sorusu	
Giresun İlinde Yerel Halkın İnanç Turizmine İlişkin İfadeleri	17	0,787

Anket ölçeğinde elde edilen veriler SPSS 22.0 programına girilmiş olup, ilk olarak ölçekte yer alan ifadelerin normal dağılıp dağılmadığına bakılmıştır. Anketlerdeki ifadelerin normalliğini belirlemek amacıyla, ifadelerin sahip olduğu çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) değerleri incelenmiş ve elde edilen değerlerin ± 2 aralığında yer almasından dolayı ifadelerin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir (Kunnan, 1998: s. 313; Gravetter ve Wallnau, 2014: s. 170). İfadelerden elde edilen normal dağılım sonucunda demografik faktörlerle ölçekteki ifadeler arasındaki ortalamalara yönelik ilişkiyi belirlemek amacıyla parametrik analizlerin uygulanmasına karar verilmiştir. Birbirinden bağımsız bir grubun veya örneklemin bağımlı bir değişkene göre ortalamalarının karşılaştırılarak, ortalamalar arasındaki farkın belirli bir güven düzeyinde (%95, %99 gibi) anlamlı olup olmadığını test etmek için bağımsız örneklemelerde ikili gruplar için (Independent – Sample) T-testi (Ural ve Kılıç, 2018: s. 186) ve üç ve daha fazla gruplar için ise one-way ANOVA (tek yönlü varyans) analizi yapılmıştır (Coşkun, Altunışık, Yıldırım, 2017: s. 209).

3. Bulgular

3.1. Araştırmaya Katılanların Demografik Özellikleri

Giresun'da 500 kişi ile yapılan anketin 44'ü hatalı çıkmış olup, geri kalan 456 anket analiz için uygun görülmüştür. Araştırmaya katılanların demografik bilgileri incelendiğinde %37,9'u kadın, %62,1'i erkek, %55,3'ünün evli, %44,7'sinin bekar olduğu tespit edilmiştir. Eğitim durumlarına bakıldığında %56,8'inin ön lisans ve lisans mezunu, %23,7'sinin lise mezunu, %7,7'sinin yüksek lisans mezunu olduğu görülmektedir. Yaş dağılımlarında %32,2'si 18-25 yaş arası, %24,6'sı 26-35 yaş arası, %21,1'i 36-45 yaş arasında olduğu, meslek durumlarındaki dağılımda ise ilk sırada %24,6 ile öğrenciler yer alırken sonrasında %21,5 ile işçiler ve %21,1 ile memurların gelmekte olduğu tespit edilmiştir. Gelir durumlarına bakıldığında %31,4'ünün asgari ücretten az, %27,9'u asgari ücret-2.499 TL arasında, %21,1'inin 2500 ile 3999 TL aylık gelire sahip olduğu, katılımcıların %94,7'sinin Giresun'lu, %2,2'sinin Ordu'lu olduğu görülmektedir. Giresun ilinde ikamet süreleri incelendiğinde %43,4'ünün 31 yıl ve üzeri, %23,5'inin 11-20 yıl arasında, %21,7'sinin ise 21-30 yıl arasında Giresun'da yaşadıkları saptanmıştır (Tablo 2).

Tablo 2: Katılımcıların Demografik Özellikleri

Değişkenler		Değişkenler	
-------------	--	-------------	--

Cinsiyet	Frekans (N)	Yüzde-lik (%)	Medeni durum	Frekans (N)	Yüzdelik (%)
Kadın	173	37,9	Evli	252	55,3
Erkek	283	62,1	Bekar	204	44,7
Toplam	456	100,0	Toplam	456	100,0
Eğitim Du- rum	Frekans (N)	Yüzde-lik (%)	Meslek	Frekans (N)	Yüzdelik (%)
Okur-Yazar olmayan	-	-	İşçi	98	21,5
İlkokul	29	6,4	Memur	96	21,1
Ortaokul	22	4,8	Emekli	46	10,1
Lise	108	23,7	Ev Hanım	31	6,8
Lisans	259	56,8	Öğrenci	112	24,6
Yüksek lisans	35	7,7	Tüccar/Sanayici	19	4,2
Doktora	3	0,7	Esnaf/Sanatkâr	34	7,5
Toplam	456	100,0	Diğer	20	4,4
			Genel Toplam	456	100,0
Yaş	Frekans (N)	Yüzde-lik (%)	Gelir Durumu	Frekas (N)	Yüzdelik (%)
18-25	147	32,2	Asgari Ücretten Az	143	31,4
26-35	112	24,6	Asgari Ücret – 2.499 TL	127	27,9
36-45	96	21,1	2.500-3.999 TL	104	22,8
46-55	55	12,1	4.000-5.999 TL	60	13,2
56-65	39	8,6	6.000-7.999 TL	17	3,7

66 ve üzeri	7	1,5	8.000-9.999 TL	4	0,9
Toplam	456	100,0	10.000 TL ve üzeri	1	0,1
			Toplam	456	100,0
Şehir	Frekans (N)	Yüzde-lik (%)	İkamet Süresi	Frekans (N)	Yüzelik (%)
Ankara	2	0,4	1 Yıdan az	5	1,1
Giresun	432	94,7	1-5 Yıl	15	3,3
İstanbul	8	1,8	6-10 Yıl	32	7,0
Muş	1	0,2	11-20 Yıl	107	23,5
Ordu	10	2,2	21-30 Yıl	99	21,7
Rize	1	0,2	31 Yıl üstü	198	43,4
Tokat	2	0,4	Toplam	456	100,0
Toplam	456	100,0			

3.2.Katılımcıların Giresun İli İnanç Turizmine İlişkin Düşüncelerin Dağılımı

Giresun İlinde Yaşayan Yerel Halkın Giresun İlinin İnanç Turizm Değerlerini Ölçmeye Yönelik 5'li likert tipindeki sorulara verdikleri cevaplar incelediğinde aşağıdaki bazı bulgular elde edilmiştir:

“Giresun inanç turizmi açısından zengin bir potansiyele sahiptir.” sorusuna %36,4'ü kesinlikle katılıyorum, %30,5'i katılıyorum cevabını vermiştir. Buna karşılık %14,5'i kesinlikle katılmadığını, %12,1'i katılmadığını bildirmiştir. Giresun'da yaşayanların %66,9'u ilin inanç turizmi açısından zengin bir potansiyele sahip olduğunu düşünmektedir.

“İlimize yönelik inanç turizmi organizasyonları yeterlidir.” sorusuna %30,9'u kesinlikle katılmıyorum, %22,4'ü katılmıyorum, %14,5'i kesinlikle katılıyorum, %13,2'si katılıyorum cevabını vermiştir. Buradan Giresun'da inanç turizmi organizasyonlarının %53,3'ünün yetersiz gördükleri anlaşılmaktadır.

“Giresun halkı turistleri yalnızca ekonomik güç olarak görmektedir.” sorusuna %40,1'i kesinlikle katılıyorum, %27,6'sı katılıyorum cevabını vermiştir. Buna

Giresun inanç turizmi açısından zengin bir potansiyele sahiptir.	166	36,4	139	30,5	30	6,6	55	12,1	66	14,5
İlimize yönelik inanç turizmi organizasyonları yeterlidir.	66	14,5	60	13,2	87	19,1	102	22,4	141	30,9
Giresun'da dini vecibelerimizi rahatlıkla yerine getirebiliriz.	219	48,0	02	22,4	50	11,0	57	12,5	28	6,1
İnanç turizmi kapsamında Türkiye'de Giresun'dan başka merkezlerde ziyaret edilmelidir.	218	47,8	118	25,9	52	11,4	44	9,6	24	5,3
Giresun halkı turistleri yalnızca ekonomik güç olarak görmektedir.	183	40,1	126	27,6	86	18,9	38	8,3	23	5,0
İnanç turizmi ile ilgili turist rehberleri yeterli bilgiye sahiptirler.	56	12,3	78	17,1	110	24,1	87	19,1	125	27,4
Giresun inanç turizmi açısından muhakkak ziyaret edilmesi gereken bir yerdir.	72	15,8	209	45,8	103	22,6	58	12,7	14	3,1
Giresun'un inanç turizmi potansiyeli (ibadethaneleri) yeteri kadar mevcuttur.	127	27,9	209	45,8	65	14,3	37	8,1	18	3,9
Giresun'da ibadet edebilmek için tüm şartlar uygundur.	229	50,2	188	41,2	21	4,6	12	2,6	6	1,3
Giresun sadece dinsel değil aynı zamanda doğal ve kültürel değerle-	346	75,9	92	20,2	7	1,5	7	1,5	4	0,9

riyle ziyaret edilmesi gereken turistik bir bölgedir.										
Giresun tur operatörleri kataloglarında yeteri kadar yer almıyor.	102	22,4	113	24,8	168	36,8	39	8,6	34	7,5
Seyahat acentalarının inanç turizmi tur programlarında Giresun'da en az bir gecelik konaklama yapmaları gerekmektedir.	181	39,7	195	42,8	56	12,3	19	4,2	5	1,1
Gelen turistler yerel halkın kültürel, ahlaki yapısını olumsuz etkilemektedir.	24	5,3	43	9,4	47	10,3	200	43,9	142	31,1
Turistlerin gelmesi yörenin ekonomisine büyük katkılar sağlamaktadır.	159	34,9	210	46,1	54	11,8	30	6,6	3	0,7
Turistlerin tarihi, kültürel ve dinsel değerleri tahrip ettiklerine inanıyorum.	23	5,0	63	13,8	44	9,6	193	42,3	133	29,2
Dünya barışının sağlanmasında ve ülkelerin birbirlerine yaklaşmalarında turistik hareketlilik büyük önem taşımaktadır.	231	50,7	133	29,2	28	6,1	54	11,8	10	2,2
Giresun'a gelen turist sayısı arttıkça yerel halkın turiste bakış açılarının daha olumlu olacağını düşünüyorum.	176	38,6	178	39,0	67	14,7	30	6,6	5	1,1

3.3. Varsayımların (Hipotezlerin) Test Edilmesi

Giresun ilinde yaşayan yerel halkın inanç turizmine yönelik algısının demografik özelliklerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için aşağıdaki varsayımlar çeşitli analizler ile test edilmiş ve yorumlanmıştır.

H1: Giresun ilinde yaşayan yerel halkın inanç turizmine yönelik düşünceleri, katılımcıların cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

Tablo 4: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Karşılaştırılması

Cinsiyet	N	Ortalama	Std. Sapma	P
Kadın	173	2,4332	0,5192	0,110
Erkek	283	2,3513	0,5367	

Tablo 4’te Giresun İlinde yaşayan yerel halkın inanç turizmine ilişkin düşünceleri cinsiyetle karşılaştırıldığında en yüksek ortalama kadınlara ($X=2,4332$) aittir. Katılımcıların inanç turizmine ilişkin düşünceleri cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için bağımsız örneklem t-testi yapılmıştır. Test sonucu $p=0,110$ olarak bulunmuştur. Bundan dolayı Giresun ilinde yaşayan yerel halkın inanç turizmine yönelik düşünceleri, katılımcıların cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=0,110>0,05$) sonucuna ulaşılmıştır.

H2: Giresun ilinde yaşayan yerel halkın inanç turizmine yönelik düşünceleri, katılımcıların medeni durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

Tablo 5: Katılımcıların Medeni Durumuna Göre Karşılaştırılması

Medeni Durum	N	Ortalama	Std. Sapma	P
Evli	252	2,3553	05057	0,009
Bekar	204	2,4158	0,5603	

Tablo 5’te Giresun ilinde yaşayan yerel halkın inanç turizmine ilişkin düşüncelerinin medeni durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirleyebilmek amacıyla yapılan bağımsız örneklem t-testi sonuçlarında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p=0,009<0,05$). Buna göre;

“Giresun ilinde yaşayan yerel halkın inanç turizmine yönelik düşünceleri, katılımcıların medeni durumlarına göre **anlamlı bir farklılık göstermektedir.**

Tablo 5 incelendiğinde bekar ve evli olanların ortalamalarının birbirine yakın olmakla birlikte bekar ($X=2,4158$) olanların evli olanlara göre inanç turizmine yönelik algı düzeylerinin daha olumlu olduğunu söylenebilir.

H3: Giresun ilinde yaşayan yerel halkın inanç turizmine yönelik düşünceleri, katılımcıların eğitim durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

Tablo 6: Katılımcıların Eğitim Durumlarına Göre İnanç Turizmi Algısı

Eğitim Durum		Ortalama	Std. Sapma	P
Okur- Yazar olmayan	-	-	-	0,905
İlkokul	29	2,3164	0,5815	
Ortaokul	22	2,3610	0,5522	
Lise	108	2,3971	0,5413	
Üniversite	259	2,3936	0,5221	
Yüksek Lisans	35	2,3092	0,5448	
Doktora	3	2,5294	0,3578	

Tablo 6’da Giresun İlinde yaşayan yerel halkın inanç turizmine ilişkin düşünceleri eğitim durumuna anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için tek yönlü varyans (ANOVA) analizi yapılmıştır. Test sonucu $p=0,905$ olarak bulunmuştur. Bu sonuca göre Giresun ilinde yaşayan yerel halkın inanç turizmine yönelik düşünceleriyle ilgili ifadeler, katılımcıların eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p=0,905>0,05$) denilebilir.

H4: Giresun ilinde yaşayan yerel halkın inanç turizmine yönelik düşünceleri, katılımcıların mesleklerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

Tablo 7: Katılımcıların Mesleklerine Göre Karşılaştırılması

Meslek		Ortalama	Std. Sp.	
İşçi	98	2,2956	0,5516	
Memur	96	2,3131	0,4825	
Emekli	46	2,4054	0,5167	
Ev Hanımı		2,4516	0,5314	

	31			0,012
Öğrenci	112	2,4517	0,5475	
Tüccar/Sanayici	19	2,3065	0,6007	
Esnaf/Sanatkâr	34	2,3253	0,5311	
Diğer (Akademisyen, Mühendis, Avukat, Doktor, Yönetici)	20	2,7618	0,3352	

Tablo 7’de Giresun ilinde yaşayan yerel halkın inanç turizmine ilişkin düşüncelerinin mesleki durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirleyebilmek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p=0,012<0,05$). Buna göre;

“Giresun ilinde yaşayan yerel halkın inanç turizmine yönelik düşünceleri, katılımcıların mesleklerine göre **anlamlı bir farklılık göstermektedir**.

Katılımcıların cevaplarının ortalaması incelendiğinde diğer (Akademisyen, Mühendis, Avukat, Doktor, Yönetici) grubun ($X=2,7618$) inanç turizmine ilişkin değerlerinin en yüksek düzeyde olduğu söylenilebilir. Bunları; sırasıyla öğrenciler ($X= 2,4517$) ve ev hanımları ($X= 2,4516$) takip etmektedir.

H5: Giresun ilinde yaşayan yerel halkın inanç turizmine yönelik düşünceleri, katılımcıların gelir durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

Tablo 8: Katılımcıların Gelir Durumuna Göre Karşılaştırılması

Gelir Durumu		Orta- lama	Std. Sapma	P
Asgari Ücretten az	143	2,4373	0,5422	0,699
Asgari Ücret - 2.499TL	127	2,3756	0,5593	
2.500TL-3.999TL	104	2,3705	0,4933	
4.000TL-5.999TL	60	2,3157	0,5018	
6.000TL-7.999TL	17	2,2595	0,6009	
8.000TL-9.999TL	4	2,5147	0,3574	
10.000TL ve üzeri	1	2,1765	-	

Tablo 8’de Giresun İlinde yaşayan yerel halkın inanç turizmine ilişkin düşünceleri gelir durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Test sonucu $p=0,699$ olarak bulunmuştur. Bu sonuç, Giresun ilinde yaşayan yerel halkın inanç turizmine yönelik düşünceleriyle katılımcıların gelir durumları arasında anlamlı bir farklılık ($p=0,699>0,05$) olmadığını ortaya koymaktadır.

H6: Giresun ilinde yaşayan yerel halkın inanç turizmine yönelik düşünceleri, katılımcıların yaşlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

Tablo 9: Katılımcıların Yaşlarına Göre Karşılaştırılması

Yaş	N	Ortalama	Std. Sapma	P
18-25	147	2,4430	0,5553	0,145
26-35	112	2,3524	0,5017	
36-45	96	2,3756	0,5258	
46-55	55	2,4310	0,5156	
56-65	39	2,1840	0,5316	
66 ve üzeri	7	2,4034	0,5331	

Tablo 9’da Giresun İlinde yaşayan yerel halkın inanç turizmine ilişkin düşünceleri yaş durumuna göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Test sonucu $p=0,145$ olarak bulunmuştur. Bundan dolayı Giresun ilinde yaşayan yerel halkın inanç turizmine yönelik düşünceleriyle katılımcıların yaş durumları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı ($p=0,145>0,05$) ortaya çıkmıştır.

H7: Giresun ilinde yaşayan yerel halkın inanç turizmine yönelik düşünceleri, katılımcıların Giresun ilinde ikamet sürelerine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

Tablo 10: Giresun İlinde İkamet Sürelerine Göre Karşılaştırılması

İkamet Süresi	N	Ortalama	Sdt. Sapma	P
1 Yıldan az	5	2,1882	0,4946	0,882
1-5 Yıl arası	15	2,4078	0,5804	
6-10 Yıl arası	32	2,4246	0,5567	
11-20 Yıl arası	107	2,4211	0,5524	

21-30 Yıl arası	99	2,3642	0,5458	
31 Yıl ve üstü	198	2,3824	0,5088	

Tablo 10’da Giresun İlinde yaşayan yerel halkın inanç turizmine ilişkin düşüncelerinin ikamet sürelerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Test sonucu $p=0,882$ olarak bulunmuştur. Giresun ilinde yaşayan yerel halkın inanç turizmine yönelik düşünceleriyle katılımcıların ikamet süreleri durumları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı ($p=0,882>0,05$) ortaya çıkmıştır.

4.Sonuç

Giresun ilinde hem İslam hem de Hristiyanlığa ait birçok cami, kilise, manastır, türbe ayrıca kaya mezarları bulunmaktadır. Bu özelliğiyle ilin inanç turizmi açısından bir potansiyele sahip olduğu söylenebilir.

Araştırmada Giresun’da yaşayan yerel halkın inanç turizmine yönelik bakış açısını tespit etmek amacıyla yapılan ankete katılanların çoğunluğunun erkeklerden oluştuğu, bekarların evlilerden fazla olduğu, yarım fazlasının üniversite mezunu ondan sonra lise mezunu oldukları, büyük bir kısmının en az 11 yıldır Giresun’da yaşadıkları tespit edilmiştir.

Giresun ilinde yaşayanlar, ilin inanç turizmi açısından zengin bir potansiyele sahip olduğunu ve bu özelliğiyle Giresun’un ziyaret edilmesi gerektiğini düşünmektedirler. Bu sonuç Sezer’in (2016) yaptığı araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Giresun’da turizmin canlandırılabilmesi ve kentin ekonomisine olumlu yönde katkı sağlayabilmesi için inanç turizmini ön planda tutmanın da gerekli olduğunu göstermektedir. Bunun için inanç turizmi değeri taşıyan eserlerin korunması ve tanıtılması ilde turizmin gelişmesine katkı sağlayacaktır.

Giresun ilinde yaşayanlar, turistlerin yöreye gelmesiyle yerel ekonomiye katkı sağlayacağını ve aynı zamanda gelen turist sayısında artış olmasının yerel halkın turiste bakış açısını daha da olumlu etkileyeceğini düşünmektedir. Bu iki ifadeyi ele aldığımızda Giresun halkının turizmin ekonomik gücünün farkında olduğunu ve kent ekonomisinin canlanmasına katkı sağlayacağını düşündükleri sonucuna ulaşılabilir. Şahiner (2012), Göktaş (2016) ve Kuyucu (2017) yaptıkları çalışmalarında; “İller düzeyinde turizmin gelişmesi sadece sahip olduğu turistik çekiciliklere bağlı değildir. İlde yaşayan insanların turizme yönelik duygu, düşünce ve davranışlarına göre olumlu ya da olumsuz gelişme gösterebilmektedir. Yerel halkın turizm sektörüne, turizmde değer niteliği taşıyabilecek kaynaklara ve yerli-yabancı turistlere karşı tutum ve davranışlarının olumlu olması turizmin gelişmesini kolaylaştıracak, tam tersi turizmin gelişmesine engel olacağı gibi turistik değer taşıyan kaynakların da tahrip olmasına belki de yok olmasına neden olacaktır.” görüşlerini

paylaşmaktadır. Buna göre Giresun halkının turiste ve turistik değerlere bakışının olumlu olması ilde turizmin gelişmesini hızlandırabilir.

Yerel halk, gelen turistlerin doğal, kültürel ve dinsel değerleri tahrip etmeyeceklerini ve aynı zamanda turizmin dünya barışına ve ülkeler arasında insanların birbirlerine yakınlaşmasına katkı sağlayacağını düşünmektedir. Giresun halkı, turizmin hem ekonomik hem de insanlar arasında olumlu ilişkiler yaratabileceğinin farkındadır.

Ölçekte yer alan 17 ifadeye yönelik cevaplardan Giresun halkının turizme, turiste ve turistik hareketliliğe, inanç turizmine ve inanç turizmi değerlerine karşı son derece olumlu bir yaklaşım içinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Kaynakça

- Aksoy, Mustafa. (1998). *Türkiye'de İnanç Turizmi ve Seyahat Acentelerinin İnanç Turizmine Olan İlgilerine Yönelik Bir Uygulama*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Avcı, Eda. (2011). *İzmir'in İnanç Turizmi Potansiyelinin Seyahat Acentaları Açısından Değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Bekdemir, Ünal; Sezer, İbrahim. (2013). "İnanç Turizmi Bağlamında Yapılan Türbe Ziyaretlerinin yöre Halkındaki Yansımaları: Giresun İli Örneği". Mehmet Fatsa (Ed.). *Geçmişten Günümüze Giresun'da Dini ve Kültürel Hayat I-II Giresun İl Özel İdaresi Kültür Serisi 2*. (s. 269-278) İstanbul: Pelikan Basım.
- Çil, Burhan. (2013). *İstatistik*. (7. Baskı), Ankara: Detay Yayıncılık.
- Çontu, Mehmet. (2006). *Alternatif Turizm Çeşitleri ve Kızılcahamam Termal Turizmi Örneği*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Coşkun, Recai; Altunışık, Remzi; Yıldırım, Engin. (2017). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı*. (9. Baskı), Sakarya: Sakarya Yayıncılık.
- Doğanay, Hayati; Zaman Serhat. (2018). *Türkiye Turizm Coğrafyası*. Pegem Akademi Yayınları, Ankara.
- Doğaner, Suna. (2013). *Türkiye Kültür Turizmi*. (1. Baskı), İstanbul: Doğu Kitabevi.
- Eralp, Ziya. (1983). *Genel Turizm*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basın Yayın Yüksekokulu Basımevi.

- Göktaş, Levent Selman. (2016). *Şanlıurfa ve Konya İllerinin İnanç Turizmi Potansiyelleri ve Halkın İnanç Turizmine Bakışı Açısından İki İlin Karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Gravetter, J. Frederick; Wallnau, B. Larry. (2014). *Statistics For The Behavioral Sciences* (Ninth Edition). Wadsworth USA: Cengage Learning.
- Henderson, C. Johan. (2003). "Managing Tourism and Islam in Peninsular Malaysia". *Tourism Management*, 24(4), 447-456.
- Hughes, Karen; Bond, Nigel; Ballantyne, Roy. (2013). "Designing and Managing Interpretive Experiences at Religious Sites: Visitors Perceptions of Canterbury Cathedral". *Tourism Management*, 36, 210-220.
- Kreiner, N. Collins. (2010). "Researching Pilgrimage Continuity and Transformations". *Annals of Tourism Research*, 37(2), 440-456.
- Kunnan, Anotny Jonh. (1998). "An Introduction to Structural Equation Modelling for Language Assessment Research". *Language Testing*, 15(3), 295-332.
- Kuyucu, Sezer. (2017). *Kültür Turizmi Kapsamında İnanç Turizminin Yerel Halk Tarafından Algılanması: Bilecik Örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Lorcu, Fatma. (2015). *Örneklerle Veri Analizi SPSS Uygulamalı*. (1. Baskı), Ankara: Detay Yayıncılık.
- Olsen, Daniel H.; Timothy, Dallen J. (2006). *Tourism and Religious Journeys*. Dallen J. Timothy and Daniel H. Olsen (Eds.) *Tourism, Religion and Spiritual Journeys*. New York, Routledge Taylor and Francis Group. P: 1-21.
- Peter, Paul J. (1979). "Reliability: A Review of Psychometric Basics and Recent Marketing Practices". *Journal of Marketing Research*, 16(1), 6-17.
- Sargın, Sevil. (2006). "Yalvaç'ta İnanç Turizmi". *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(2), 1-18.
- Sezer, İbrahim. (23-26 Mayıs 2016). "Kültür ve İnanç Varlıklarının Turizm Amaçlı Değerlendirilmesi Giresun Merkez İlçe Örneği", *Presented at the GEO-MED 2016 4 Th International Geography Symposium*, Antalya.
- Şahiner, Tuba. (2012). *İnanç Turizmi Potansiyeli ve Halkın İnanç Turizmine Bakışı Açısından Karaman*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karaman.
- Türkiye İstatistik Kurumu. (TÜİK-2018). 01 Nisan 2019 tarihinde <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=95&locale=tr> adresinden erişildi.

- Ural, Ayhan; Kılıç, İbrahim. (2018). *Bilimsel Araştırma Süreci ve SPSS ile Veri Analizi*. (5. Baskı), Ankara: Detay Yayıncılık.
- Usta, Öcal. (2001). *Genel Turizm*. İzmir: Anadolu Matbaacılık.
- Usta, Kağan Mehmet. (2005). *İnanç Turizmi Potansiyeli Açısından İznik'in Değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Yazıcıoğlu, Yahşi; Erdoğan, Samiye. (2014). *SPSS Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (4. Baskı), Ankara: Detay Yayıncılık.
- Yenipınar, Uysal. (2002). "İnanç Turizmi ve Anadolu" *II. Turizm Şurası Bildirileri I 12-14 Nisan 2002*. (s. 73-91). Ankara: T. C. Turizm Bakanlığı.